

Posudek oponentky diplomové práce

Jméno diplomanta: Hana Marušáková

Téma a rozsah práce: Evropský standard ochrany práv dětí (54 stran čistého textu)

Datum odevzdání: září 2009

Aktuálnost (novost) tématu

Téma, které si zvolila diplomantka, je aktuální, a to i přesto, že se mu v české literatuře věnuje v posledních letech více prostoru než dříve.

Náročnost tématu

Jako obtížné se jeví určení základní linie práce, zvolení si teze, jejímuž zkoumání bude práce zasvěcena. Vzhledem k rozsáhlosti tématu a počtu primárních i sekundárních pramenů je toto zároveň velmi důležité.

Diplomantka se zaměřila na evropský regionální standard ochrany práv dětí. To při prvním zamyšlení implikuje potřebu pohledu z hlediska mechanismů Rady Evropy a též Evropské unie/Evropských společenství, což je téma velmi obsáhlé. Je samozřejmě možné polemizovat o tom, zda je právo ES/EU možné pojímat jako regionální úpravu, ale je vhodné se jeho standardem ochrany práv zabývat, a to i s ohledem na možnou konkurující jurisdikci Evropského soudu pro lidská práva a Evropského soudního dvora.

Kritéria hodnocení práce

Formální stránka:

Práce má všechny formální náležitosti diplomové práce, jazyková úroveň je dobrá. Členění práce je poměrně logické, jednotlivé kapitoly na sebe navazují, otázkou je ale jejich výběr. Jak diplomantka přistoupila k výběru kapitol, které tvoří základ její práce?

Autorka samostatně pracovala s dokumenty i sekundárními prameny. Otázkou je, jak přistoupila k výběru relevantní literatury. Téměř chybí literatura zahraniční. Proč tomu tak je?

Poznámkový aparát hodnotím jako kvalifikovaný. Autorka též na několika místech pracuje s judikaturou. Je ale otázkou podle jakého klíče relevantní judikaturu představuje,

proč si vybrala např. čl. 8 (Evropské) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách a k další judikatuře se příliš nevyjadřovala.

Obsahová stránka:

Velmi kladně je třeba hodnotit obsah úvodu, kterým diplomantka rámuje začátek své práce. Autorka si klade cíle a vysvětluje, proč do své práce zařazuje ty které kapitoly, co jimi chtěla zjistit. Z toho je vidět, že nad tématem přemýšlela a určila si, čemu se chce věnovat. Diplomantka uvádí, že cílem její práce je analyzovat, jak vysoko je nastaven Evropský standard ochrany dětí. Chce zjistit, jak konkrétní a závazná jsou ustanovení přijatých úmluv na ochranu práv dětí, jakým způsobem je jejich plnění kontrolováno a jakým vývojem daný standard prochází; zároveň se zaměřuje i na otázku jak konkrétní jsou závazky evropského standardu ochrany lidských práv konkrétní a jak dalece je jejich plnění kontrolováno. Toto jsou velmi ambiciózní cíle a rozsah diplomové práce pro ně může být i malý, což ovšem zároveň může dát autorce prostor pro rozvinutí tématu v budoucnu. Otázkou je, zdali by pro uvedené nebylo vhodnější zvolit si pro zjišťování konkrétní možnosti aplikace určitých závazků a kontroly jejich plnění jen určitý segment oblasti ochrany práv dětí. Předložená práce je místy poměrně popisná a v takto široce pojatém elaborátu je také otázkou, podle jakého kritéria jsou zkoumané oblasti (resp. ustanovení) vybírány, když je celkový stránkový prostor poměrně malý.

Autorka si v prvních kapitolách připravuje půdu pro zhodnocení ochrany v evropském prostoru. Jako velmi zajímavé je třeba hodnotit zařazení kapitoly o mezinárodních mezivládních a nevládních organizacích. Toto zakotvení se jeví jako dobrý základ pro gros práce.

V těle práce se autorka potkává s obtížemi. Celek působí neusazeně, místy bezradně. Diplomantka např. komparuje Úmluvu RE proti obchodu s lidskými bytostmi a Opční protokol k Úmluvě OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (...), k obdobnému srovnání však nepřistupuje u dalších instrumentů, mimo jiné u Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (s. 39 a násl.), kde přímo cituje judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (a zde by bylo možné srovnání s Výborem pro lidská práva, popř. i ES/EU). Je tedy otázkou, jak může zhodnotit standard ochrany práv dětí, když ke srovnání přistupuje selektivně. Co bylo vlastně důvodem, proč vlastně ke komparaci v prvně jmenovaném případě přistoupila, zatímco v druhém nikoli?

Pozitivní je, že autorka zmínila úpravu práva ES/EU, příliš se ale nevyjadřovala k tomu, jak se na efektivitě ochrany podílí (a přitom se v konkrétních oblastech, ve kterých komparovala, vyjadřovala i k oblastem, jichž se právo ES/EU dotýká).

Diplomantka dochází k zajímavým závěrům, možná bude namístě do budoucna věc rozpracovat.

Práci považuji za původní, doporučuji ji k obhajobě a předběžně ji hodnotím jako velmi dobrou.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Při ústní obhajobě by se – kromě podnětů v textu posudku – mohla diplomantka zaměřit na následující otázky:

1. Vidí diplomantka konkurující jurisdikci Evropského soudu pro lidská práva a Evropského soudního dvora jako pozitivní, či v ní spatřuje do budoucna možný problém? Jako příklad může sloužit judikatura k čl. 8 EÚLP a ke směrnici o právu na sloučení rodiny (zajímá mě obecnější srovnání).

V Praze dne 16. 9. 2009

Mgr. Věra Honusková
Oponentka diplomové práce